

azt mutatja, hogy hipotéziseinknek megfelelően a vizsgálati személyek több szempontból másképp meséltek a fiúnak, illetve a lánynak öltöztetett babának.

A független kódolók megítélése szerint a vizsgálat résztvevői a baba neméhez társadalmilag jobban illeszkedő kedvenc színt választottak a babának. Nemek közötti különbség mutatkozott a mesélés idejében – a nők hosszabban meséltek a játék babának.

Szülő vizsgálati résztvevők ritkábban kötötték össze a képeket, mint nem-szülők, és a BSRI kérdőív több tételénél eltérően jellemezték önmagukat, mint azok, akiknek még nincs gyermekük.

A fentiek igazolták hipotéziseinket, miszerint a fiú és lány babáknak eltérően mesélnek, ezzel is rávilágítva a különbségeket pontosabban feltáró további kutatások fontosságára.

Kiss Máté

Hol vagytok vikingek? – Vázlat a 10–11. századi Kárpát-medencei skandináv etnikum régészeti kimutathatóságának problémájáról, nemzetközi kitekintéssel

A magyar kutatás már régóta számol a Kelet-Európába érkező, kereskedő, és ott letelepedő skandináv eredetű népesség és a magyarok kapcsolatával. Az írott és régészeti emlékek, valamint a történeti kontextus megengedi a feltételezést, hogy bizonyos számban a Kárpát-medencében is megjelentek és tartósan megtelepedtek. Ebben az esetben azt sem túlzás feltételezni, hogy néhányuk itt nyert végtisztességet. Az előadás ezen feltételezett Kárpát-medencei skandináv etnikum régészeti kimutathatóságának problémájával fog foglalkozni. Ez azonban messze nem csak magyar probléma. Az úgynevezett viking korban (c. 750–1100) skandináv egyének és csoportok migrációja és letelepedése jelentősen befolyásolta egyes területek és népek (országok) történetét, ahol a skandináv csoportok régészeti kimutathatósága ugyancsak komoly kihívás elé állítja a kutatókat. Ha ez nem is ad „kulcsot” a megoldáshoz, az innen levonható következtetések hozzásegíthetnek a magyar eset jobb megértéséhez.

Klinovszky Andrea

Adherencia vizsgálat a 2-es típusú diabétesz mellitusszal diagnosztizált személyek körében

Napjainkban több mint 377 millió személyt diagnosztizálnak 2-es típusú diabéteszrel. Bizonyos epidemiológiai felmérések arról is említést tesznek, hogy 2040-re ez a szám akár 642 millióra is emelkedhet (Novak, Anderson, Johnson, Hardy, Walker, Wilcox, Lewis, & Robbins, 2017; Sal, Papp, & Perczel, 2012). A 2-es típusú cukorbetegség olyan krónikus anyagcsere megbetegedés, amely viszonylagos vagy teljes inzulinhiánnyal jár együtt, összefüggésbe hozható a metabolikus szindrómával, és számos akut és krónikus szövődményt vonhat maga után (Urbán, 2009), továbbá nagyon összetett terápiát igényel (Hankó, Kázmér, Kumli, Hrágyel, Samu, Vincze, & Zelkó, 2007; Rubin, 2005). Mindezek ellenére, a cukorbetegség jelentős részénél elmarad az orvosi utasítások megfelelő követése és az életmód-terápiák betartása más krónikus szindrómával diagnosztizált betegekéhez képest (Jermendy, 2005). A kutatás során a 2-es típusú cukorbetegséggel diagnosztizált személyek adherenciáját és a beteg-együttműködést bejósoló pszichológiai változók fejlettségi szintjét

vizsgáltam. A vizsgálatban összesen 113 személy vett részt, ezek közül 38 férfi és 75 nő. A vizsgálati személyek átlagéletkora 60,56 év volt ($SD=12,94$, minimum: 20 év, maximum: 85 év), akik átlagosan 13 éve vannak 2-es típusú diabéteszrel diagnosztizálva. A vizsgálat során a résztvevők a Morisky-féle Gyógyszeres Adherenciát mérő kérdőívet (MMAS-4), valamint a kutatócsoport által konceptualizált Diabétesz Adherenciát vizsgáló kérdőívet töltötték ki a pszichológiai paraméterek feltérképezésével összhangban. Az eredmények alapján a cukorbetegek adherens viselkedését leginkább a beteg életkora, énhatékonyság-érzete, valamint a krónikus betegség meglétének időtartama jósolta be. Mindezek mellett, az adherencia mértékére a beteg énhatékonyságának fejlettségi szintje mellett, a belső egészségkontroll is jelentős mértékben kihatással volt. Az aktuális feltáró kutatás kiindulópontként szolgálhat a jövőben az adherens viselkedésben szerepet játszó lélektani jelenségek pontos leírásához, feltérképezéséhez, továbbá a kapott ismeretek hozzájárulhatnak olyan komplex terápiák kidolgozásához is, amelyek hatékonyan segíthetnék a betegeket abban, hogy kitartsanak egy adott formájú gyógyszer vagy terápia mellett és nagyobb felelősséget tudjanak vállalni saját egészségi állapotukat illetően.

Kolcsár Ronald András

Városi növényzet kulturális ökoszisztéma szolgáltatásainak kvantitatív értékelése geoinformatikai módszerekkel

Napjaink városokban a beépítettség növekedése, s ezáltal a zöldfelületek (így az ökoszisztéma szolgáltatások) folyamatos háttérbe szorulása számos kedvezőtlen városökológiai és társadalmi hatást indukál.

Mivel a városi ökoszisztéma szolgáltatások (különösképpen a kulturális szolgáltatások) kvantitatív értékelése manapság még nem kellően kiforrott, a várostervezésben a megfelelő arányú és minőségű növényzeti felszín kialakítása sokszor nem kellő hangsúllyal jelenik meg.

Kutatásom célja olyan mérési módszerek kidolgozása, mellyekkel értékelhető és térképezhető a városi növényzet, illetve azok bizonyos ökoszisztéma szolgáltatásai/szolgáltatásainak kihasználtsága. Munkámban mindezek mellett a városi zöldfelületek elérhetőségének vizsgálati lehetőségeivel is foglalkozom. Jelen kutatás fontos részét képezi új adatbázisok felhasználása, illetve ezek ismert adatbázisokkal történő validációja.

Reményeim szerint eredményeim hozzájárulnak majd egy zöldebb várostervezés és élhetőbb városok kialakításához.

Konkoly Sándor

A Mohácsi-sziget, mint potenciális termásvíz és szénhidrogén lelőhely

A Mohácsi-sziget északi részén alaphegységi kibúvás karbonátos rétegei érik el a felszínt. Az alluviális üledékekből előtörő szigetrög csupán az utóbbi évtizedekben került a geológia látóterébe, jelentőségét, sőt létét sokáig megkérdőjelezték. A roncsolt felszíni rétegek szedimentológiai és faunisztikai vizsgálata után elvégeztem a biosztratigráfiai zonációk korrelációját, majd a